Item queraẗ executio conſtitutiõis quã
papa fecerat pro theologis.immo verius
pro eccleſijs.vt ſcꝫ in qualibet eccleſia ca/
thedrali et collegiata notabiliter/ ſit vna
prebenda effecta in ꝑpetuũ pro vno theo
logo qui legere docere ⁊ predicare ſit aſtri
ctus. Similiter prouidẽdum eſſet abba
tijs ⁊ monaſterijs ꝙ nõ carerent viris do
centibus eos etiã a puero/meditari in le/
ge domini die ac nocte quia in tali quidẽ
de diuinis intelligerẽt aut ſaperẽt. ¶ Itẽ
reformetur honeſtas in diuino officio et
ſeruitio/contra ludos fatuoꝝ/ contume/
lioſos deo ⁊ eccleſie.⁊ ꝑ excõmunicatõem
et priuatõem diſtributionũ vel incarcera
tionẽ ¶ Item cõtra garrulatões indeco/
ras in choro tp̃e ſeruitij ⁊ fiant noue con/
ſtitutõnes aut iam edite cõſeruenẗ ¶ Itẽ
deberet fieri ſpecialis inq̃ſitio vt viſitatõ
pro mendicantibꝫ tam in facto ſermonuꝫ
confeſſionũ q̃ꝫ alioꝝ.et ſpecialiter ꝙ eui/
tent cõſortia feminaꝝ in camerulis.et de
tractõnes in ſermonibus.⁊ fabulas inu/
tiles.⁊ aſſertiones temerarias/ diffinien/
do aliquid generaliter eſſe pctm̃ mortale
vel non eſſe. Et queraẗ. qualiter in p̃miſ/
ſis ſe ingerũt.⁊ ſi cõtra decretalem omnis
vtriuſq̃ꝫ ſexus. Item queraẗ de quibꝫ pec
catis remittũt ad penitentiarios. qꝛ diciẗ
ꝙ aliqui abſoluũt ab omnibꝫ. Itẽ ſi mi/
niſtrent ſacramenta ꝓhibita/cõtra ꝓhibi
tionẽ iuris.ſi predicãt contra prelatos et
ſepulturas et decimas.ſi admittunt excõi
catos a iudicibus/ad ſua cõſortia in diui
no officio ſeu ſeruitio et ceteros. ſicut fer
tur ab aliquibꝫ eſſe ¶ Item pro priorati
bus deſolatis/vbi non ſunt niſi vnus vel
duo religioſi ſepe in ſcandalũ ſui ⁊ alioꝝ.
eſſet prouidendũ/quia dũ redeũt ad clau
ſtra/turbant alios nec proficiũt ¶ Item
de obſeruatione benedictine pro mona/
chis nigris et alijs videanẗ illa que neceſ
ſaria ſunt/declarent ¶ Itẽ videaẗ de mo
do conferẽdi bene ⁊ libere beneficia in ca
ſu reductiõis beneficioꝝ ad ordinarios
⁊ de reliq̃s cõſequẽtibꝫ ¶ Itẽ prouidẽdũ
eſt in exceſſibꝫ viſitãtiũ plus ſepe ad q̃ſtũ
⁊ pompã ⁊ deſtructõem q̃ꝫ edificationẽ.⁊
ordinenẗ circa moderata Itẽ videatur de
modo habendi certã contributõnem ꝓ to
ta prouincia/ad defendendũ ⁊ proſequẽ/
dum ea que fuerũt ordinata. Et ꝙ ipſa vi
riliter et prudenter exequãtur/ vſq̃ꝫ ad ali

ud ꝓuinciale conciliũ ⁊ de triennio ad tri
enniũ fieri debet et pena appoſita
vel ordinetur alia/ conſerueẗ ⁊ declaretur
Similiter qui debent cõparere ⁊ qualiẗ.
Item ſi expediat tres vel quatuor proui
tias quandoq̃ꝫ cõuenire. Item ſi ordinẽ
tur cõformiter ad decretalem aliq̃ qui ha
beant inquirere reformanda ꝑ q̃libet dio
ceſi.et refere auiſamenta prouiſionũ decẽ
tiũ/in ſeq̃nti ꝯcilio ¶ Itẽ fiat in qualibꝫ
diocesi monitio ſimilis illi quã eps̃ fecit
pariſienẗ.contra loquẽtes ſub ſpecie ioci
cõtra fidẽ ⁊ ſacramẽta.vt ſcꝫ audiẽtes/ de
nũcient tales ep̃o loci vel officiali vel ſuo
curato/infra octo dies aut q̃ꝫ prio ꝯmode
põt fieri. Et hic eſſent grauiẗ cantilene er
ronee ⁊ lubrice ⁊ contra honorẽ matrimo
nialis ſacramẽti cõpoſite/prudẽter ſm̃ lo
coꝝ ⁊ temporũ ⁊ moꝝ q̃litates ¶ Hec in
q̃ꝫ plus in modũ cuiuſdã mẽorialis q̃ꝫ do
ctrine ſubtilis notata ſint. det autẽ in exe
quẽdis ſpũs ſui robur deus q̃ eſt benedi/
ctus in ſecula. Amen. Finit

¶ Sermo eiuſdeꝫ in dominica.xix.poſt pentecoſten de q̃tuor domibꝫ Et poteſt dici in dedicatõe eccl'ie

Vade in domũ tuã. Origina
liter Math.ix.⁊ Mar.ij.⁊ re
citatiue ĩ euãgelio dñice cur
rentis ¶ Etſi hec xp̃i vox ad
me traduci ꝑt q̃ſi me iubeat
in domũ regredi ⁊ increpans dicat/q̃re tu
enarras iuſticias meas ⁊ aſſumis teſtamẽ
tũ meũ ꝑ os tuũ. Attamẽ qꝛ ſic opꝰ eſt mo
uẽdi audaciaꝫ p̃ſtat paliticꝰ hodie a pctis
ſimꝉ ⁊ morbo curatꝰ in illa quã ingreſſus
fuerat xp̃s domo. Sic agã.eo modo ĩ do
mũ vbi xp̃s grabato proprie fragilitatis
inſtratꝰ plena fide deuoluar.q̃tinꝰ morbi
dã ipſe palyſim mee mẽtis eijciat Et q̃ il/
la eſt xp̃i domꝰ reuerendi p̃res ? Domus
haud dubie de q̃ in hymno caniẗ Domꝰ
pudici pectoris templũ repẽte fit dei Do
mꝰ inſuꝑ quã ꝓ aſilo et tutiſſimo oĩm cri
minoſoꝝ refugio xp̃s in celo lõge p̃clario
rẽ quã olim romulꝰ in latino ꝯſtituit De
aſilo romuli florius in epitomate libro p̃
mo Hec domꝰ eſt ad quã te iubẽte Ieſu ꝑ
go/in qua ſanari cuſtodiri q̃ꝫ cõfido/ac ꝑ
inde verbũ tuũ te conſentiente gratiꝰ elo
qui / ad quam cum gabriele nos omnes
accedamus precor dicentes. Aue Maria

Vade in domū tuā. Apud indoctos/ verba domini ac ſaluatoris noſtri Jeſu/ humilia quidē aridaqꝫ videnť. Qui ſi autoris ſapientiam perpenderent (Ipſe enim eſt in quo ſunt om̄es theſauri ſapientie ꝛ ſcientie abſconditi Coloſ. ij.) intelligerēt profecto ea verba multa ſententiarū maieſtate plena eſſe. multa inſuper ſenſuum varietate fecunda. Nihil in eis ocioſum reponi putanduꝫ eſt. nihil quod nō fidē edificet. mores cōponat. ſpem erigat. caritatem corroboret. ꝛ ad beate felicitatis deſideriū accendat. Tot quippe ſenſus/ verbi auctor intendebat (ſm guilhel. pariſienſ in de fide et legib⁹) quot ex eo elici vel quomodolibet inſpici veritates poſſunt quemadmodū deus tot in re creata bonitates quot ex ea perueniūt bonitates preintendit. Qua in re perſpicuū eſt ſacram ſcripturā. pro immenſa capacitate ſui/ domū ex omni parte ampliſſimā exiſtere. in qua fabricatrix ſapientia/ mēſam poſuit copioſiſſima ciborū omniū ſuauitate refertam. Sapientie nono. Ceterū veluti ſpeculū cōcauū quatuor facies ex reflexione varia radiorū viſualium oſtendit/ nō aliter inſpector ſolers verbi diuini. quatuor ſaltē veritates ſm quadruplicē expoſi-
x tionis modum poterit intueri. ¶ Nō vt manifeſtius fiat et ad collocandū noſtre collatōnis fundamēta ordinē qꝫ in dicendis obſeruandū/ ad thema noſtrū cōuertatur intuitus. ¶ Vade inquit in domū tuam. Poteſt certe domus iſta/ ad materialē homīs inhabitatōeꝫ referri iuxta ſenſum litteralē. quomodo ſumptū eſt in locis ſcripturarū innumeris. nominati Luce. xix. vbi chriſtus ad zacheū dicit In domo tua oportet me manere. ¶ Poteſt ſecundo per domū eccleſia militans intelligi iuxta ſenſum allegoricū. prime ad Thimoth. iij. Scias quomodo oportet te in domo dn̄i cōuerſari. Et. ij. ad Thimo. ij. In magna domo nō ſolum ſunt vaſa aurea Loquitur de pſperitate hominū in eccleſia ¶ Poteſt ſubinde domus iſta/ hūanam ſignificare conſcientiā. iuxta moralem intellectū Hebreorū. iij. Filius in domo ſua eſt. que dom⁹ ſumus nos. de qua per pſal. Ambulabā in innocētia cordis mei in medio domus mee ¶ Rurſum q̄rto. p domū hanc/ celeſtis accipiť paradiſus/ ſm ſenſum anagogicū Joh. xiiij. inquit xp̄s In domo patris mei māſiones multe ſunt. Et in pſal. Beati qui habitāt in domo tua dn̄e. ¶ Quis igitur ꝓhibet. R. p. his animaduerſis/ arbitrari ſaluatorem noſtrū Jeſum chriſtū quadruplicem ad minus in preaſſumptis verbis dediſſe monitionē quaſi dixiſſet.

¶ Vade
- In domū tuā que ē materialꝰ ſtructura iuxta ꝓmū.
- In domū tuam q̄ eſt militans eccleſia.
- In domū tuam que eſt ꝓpria conſcientia.
- Poſtremo in domū tuaꝫ que eſt felicitas ꝛ gloria

¶ Dū hec iacta ſunt fundamenta ait Lactantius ex verbis Tullij/ quib⁊ ſupedificare volens/ quatuor cōponā oratōes moderaturus vtriuſqꝫ q̄ad potero ſtilum prius magnope p̄cauens ac ſtudens ne ſmo friuolus illiberaliſqꝫ diſformet ac ſordeat. dehinc elaborās vt talis ſit qui intelligatur ſed ab intelligētib⁊ tum verbaqꝫ latina ſciētibus. Prima autē oratio noſtra erit ſm hiſtoriā miraculi chriſti ꝯmendatiua. Secunda erit ſm allegoriā ad eccleſie gubernatōnem hortatiua. Tertia erit ſm moralitatē/ ad conſciētie habitudinē inductiua. Quarta vero erit ſm anagogiam ad felicem beatitudinē inductiua. Et has duas vltimas ꝓ collatōne reſeruatas eſſe volo.

PRimā que aliquātulū ſpeculatiōnis habet aggredior reſerare Magnū eſt patres inclíti/ magnū ꝛ ad erigendū ſurſum animos p̄cipuū/ hodierni euangelij miraculū. q2 ꝛ piā fideliū corroborat credulitatē. ꝛ execrabilē incredulorū ꝯtra deitatē xp̄i blaſſemiā radicitus exterminat Nō vt pateat/ hiſtorie veritas ſummatī ad memoriā reuoceť. ¶ Erat in capharnaū vir quidā/ cui⁹ membra paly- y ſis adeo diſſoluerat/ vt nec ſe ferre nec vlla cōpage ſubſiſtere poſſet. ſed emortuaꝫ q̄ſi coherentia in ſeipſa collabebantur. Necqꝫ eni a corde. vitalis calor ꝓ meatus fibraꝝ diffundebať in art⁹. quippe emarcuerat aut ex frigore conſtringente. aut humore ſupfluo opilante. ſiue in eis viuaces neruos corrugauerat calor nimius/ ſiue vulnus inciderat. Hunc egrotantē grabato ꝓuolutū. hoīes quatuor/ ꝓ tecta domus/ ante chriſti pedes demittūt. Mira Jeſu

benignitas. mox nanqꝫ/ ſuam deferentiū
qꝫ fidem intuitus eum a pctīs tanqꝫ egri/
tudinis radice primitus abſoluit. Dein/
de agnita inculpataqꝫ blaſſemoꝝ iudeo/
rum cogitatōne/ſanitati eū reſtituit. Vi/
gorem inſuꝑ. domū vſqꝫ ꝑgendi/ grabatū
qꝫ ferendi cumulauit. Tolle inqͥt grabatū
tuū ⁊ vade in domū tuā. ¶ Nō hec huma
nis opibus/ nō arte magica ꝑueniūt/ ait
monicus rapax ad eneā eneyđ. xij. maioꝛ
ait deus. Non adhibitꝰ eſt herbaꝝ ſucus.
nō ꝑegrinoꝛū vis lapidū. ſed ſolo iuben/
tis ſono/ repente exiliūt nerui. nutātve ne
medullis ſanguineqꝫ introꝛſus imbibitꝫ
caleſcūt oſſa rubet cutis. ⁊ inertia langui
daqꝫ olim mēbꝛa ꝓꝑijs exultant officijs
reſtitui. En grande ſtupendūqꝫ miracu/
lum. En preclariſſima humanitatis xpi
dignitas que tanto in oꝑe diuinitati ſub
ſeruiuit/ vera enī ꝓbabilitate dici pt (quā
uis ꝯtrariū dñs Durādus opinet̃. iij. ſen.
di. ix) ꝙ in oīb9 xpi miraculis/ ſua hūa/
nitas propter ipſiꝰ ad verbū ypoſtaticam
vnionē/ tanqꝫ cauſa ſcđa principaliſſima
cōicauit. ⁊ in hoc eminēs eſt quedā ipius
(vt ita loquar) oīmpotentia ⁊ ꝓrogatiua
ſingularis ſuꝑ ceteros hoīes ſanctos ꝑ
quos tm̄modo meritoꝛie ſine coꝛū cauſa
li ꝯcurſu/ mirabilia patrata ſunt. ¶ Exur
ge nunc quiſqͥs ades/ tolle grabatū ꝓꝑrie
fragilitatis. ⁊ vade pedib9 mentis ī domū
hanc in q̄ audis tam glorioſum opus fie
ri. Circūgyra ratiōis oculos/ vt luīe fidei
colluſtrent̃. atqꝫ effectu puro conſidera/ q̄
niam hic tripliciť oꝑata eſt xpi diuinitas
In pctōꝝ relaxatōe In cogitationū agni
tione. In ſubita ꝑalitici curatōe. Hec nē
pe oꝑa diuinitatis eſſe ꝓꝑria/ hieronimꝰ ī
omelijs teſtis eſt ⁊ ex ſcripturis colligitur
De pctōꝝ dimiſſiōe Iſaie. xliij. Ego dñs
qui deleo iniqͥtates De noticia cogitatio
nū. ij. Paraľ. vi. Tu ſolus noſti coꝛda fi/
lioꝝ hoīm. De miraculoꝛū oꝑatōe in ꝑs.
Facit mirabilia magna ſolus. Qđ in de
ſecretis ſecretoꝝ Ariſto. nō ſiluit Opatoꝛ
inqͥt miraculoꝝ vnus ⁊ ſolꝰ eſt deus Tria
inſuꝑ ꝑſonis diuinis appꝛopꝛiata/ hoc ī
actu cōſpicimꝰ. Nō ergo opificis xpi diſ/
fiteamur diuinitatē. Clemētie ſpūſſancti
index eſt criminū abſolutō Sapīe filij in
ſpectio ſecretoꝝ. potētie patris moꝛbi de
pulſio tā ſubita equidē ⁊ plenaria vt ꝑali
tico iuberet xps. Tolle. ⁊c. ¶ Sꝫ ecce in
domū iſtam vbi xps oꝑat̃/ veluti quondā
in domū Loth. irruit ꝑfida incredulorū
diuinitatē xpo eripientiū turba q̄ incōdi
to murmure obſtrepens dat ſine mēte ſo
nū vt Maro ait. acclamās fragilia hec eē
immo nulla ad diuinitatis in xpo atteſta
tionē argumenta. Qualiter inquiūt pro/
bat xpi diuinitatē/ peccatoꝝ relaxatio cū
moſaycus ſacerdos purꝰ indubie homo/
id habuiſſe legat̃ officiū Leuiti. iiij. Et ſi
reſpōderis eū nō abſtuliſſe peccata auto/
ritatiue vt xps. ſꝫ ꝙ duntaxat ad pctōꝛis
cū deo reconciliatōem ꝑ ipm ſacrificij ⁊ ꝑ
cum fiebat oblatio. Non euadis inqͥt he/
reticus/ obijcio nanqꝫ tibi p̄ſbiterū noue
legis/ q̄ autoꝛitatiuo verbo inſtar xpi vti
tur dicens Ego te abſoluo ⁊c. qđ plus au
toꝛitatis arguere videt̃ qꝫ dicere. dimittūť
tibi pctā tua. Hanc calūniā de medio tol
lit trimēbꝛis de ptāte diſtinctio q̄ ſuꝑ. iiij
ſententiaꝝ diſt. ij. cōiter notata eſt ſto. ar
guit Bonauen. Eſt itaqꝫ in relaxādis cri
minib9. poteſtas autoꝛitatis. poteſtas ex/
cellentie. ⁊ ptās nuda miniſterialis Pote
ſtatē autoꝛitatis dicimꝰ que ſic ſumma eſt
vt nulli alteri in ſua actiōe innitat̃. ⁊ illaꝫ
ſoliꝰ dei propꝛiā eſſe cōſtat Ptās excellen
tie quāuis ab altero fluat atqꝫ deriuet̃. hec
tamē eſt cū pꝛerogatiua/ quā miniſterialꝭ
ptās nō obtinet. Et que ſine ſacrificio ſi/
ne ſacramēto/ ſine foꝛma verboꝝ determi
nata/ crimina diluit. ⁊ miniſterialē oꝛdi/
nat tribuitqꝫ ptātem. Cōcedit̃ igit̃ ſacer/
dotibus miniſteriuꝫ peccata dimittendi.
nec tamen diuinitas eis aſcribat̃ In xpo
autem duas alias infuiſſe ptātes autoꝛi/
tatis ſcꝫ ⁊ excellentie ſi cōuincimꝰ/ eundē
concludimꝰ deū eſſe. quia nemini qui deꝰ
non eſſet collate ſunt/ nec vt cōmunicarē
tur cōgruebat. Cōuincimꝰ autē Vides eī
qm̄ peccata ꝑalitici/ abſqꝫ confeſſiōe ſiue
ſacrificio oꝛōe ſacramento ve deleuit/ me/
rito humanitatis ⁊ diuinitatis īperio Iu
uat noſtrā hanc aſſertōeꝫ/ paralitici fides
ob quam in aīa pariter ⁊ coꝛpoꝛe ſanatus
eſt. Credidit itaqꝫ filiū hoīs illa pꝛeditūꝫ
eſſe potentia quā ſibi ineſſe iudaica impi
etas detrectabat Illa autē que alia erat qꝫ
autoꝛitatiua/ excellenſqꝫ poteſtas pro cu
ius atteſtatōne miraculū patens ſubinde
monſtratuꝫ eſt. vt ſciatis inquit Ieſus qꝛ
filius hominis poteſtatē habꝫ in terra di
mittendi peccata. Tunc ait paralitico.

Surge et tolle grabatũ tuum:ꝛc. Ac ſi eũ
dicere iudeis eſtimares Per hanc quã fo
ris intuemini curatõem. interiorẽ negare
nõ poteſtis/nec arguere me mẽdacij in re
occulta quãdo palã miraculoſe verba cõ
firmo ¶ Inſurgit rurſum ſcdo hereticus
clamor. ꝛ impugnare ceſſareqꝫ nitiť alte/
rũ diuinitatis in xp̃o aſſeuerãde argumẽ/
tum/de cogitationũ cognitõe. Nam et ꝓ/
phete inquiũt. quibus nl'la diuinitas tri
buitur nõ mõ ſecreta aliq̃ cordiũ penetra
ti ſunt/quinetiã plĩma ab hoĩbus nõduꝫ
cogitata p̃dixerũt. Quid rñdebimus.ꝑ.r
plane fatebimur ꝛ ꝓphetas occulta multa
preuidiſſe. cuius cãm inueſtigãtes Areſt.
Auicẽna pluresqꝫ phoꝝ/ eos eſſe dixerũt
hoĩes puriſſimi intellectus/quẽ nec ceca
viciorũ caligo obnubilaret. nec tumultu/
antiũ curaꝝ ſtrepitus a tranq̃lla ſede con
templatõis abduceret/ꝛ ꝑinde anima ip/
ſorũ/vice ſpeculi terſiſſimi politiſſimi in
omni parte cõformis fingebať diuine il/
luſtratõis radiũ ſuſcipiẽs abditaqꝫ ꝯgno
ſcens. Veruntñ a tractatoribꝫ catholicis
rectior verior q̃ꝫ prophetaꝝ ratio aſſigna
tur/miraculoſa ſanctiſpũs iſpiratio. quã
q̃ꝫ ea que dicũt/vehementes ſunt ad ꝓphe/
tandũ diſpoſitõnes. Quid igiť: qualr̃ in
chriſto potius q̃ꝫ in ꝓphetis diuinitatẽ ꝓ
bat cogitatõnũ agnitio:ꝓrorſus optime.
Quia ſi ꝓpheta eẽt (vt hoc ꝛ alia eẽ plĩma
indicãt ꝛ machomet⁹ ipſe cõceſſit) Si ta
lis inſuꝑ qui diuine illuſtratõis ꝑticeps
eſſe mereretť. erat abſqꝫ dubitatiõe bonus
iuſtus veraxqꝫ. ſe autẽ deũ eſſe aſſeruit. cui
ꝑ conſeq̃ns eſt credendũ. Alioq̃n nõ bo/
num ſed blaſfemũ confiteri neceſſe eſt. q̃ð
impiũ credere/om̃is eius vita/ oĩsqꝫ do/
ctrina diuinis oraculoꝝ ꝛ miraculorum
vallata teſtimonijs patefecit. Qua de re.
Thomas brag̃ð. in ſumma. li. i. ꝑte. xxxij.
primi corollarij ꝑmi capituli/copioſe diſ
ſeruit ¶ Sꝫ ecce tertio adhuc indignati/
ori fremitu cõclamat increduloꝝ multi/
tudo/aſſerens preclariora tũ admiratõne
tum dignitate miracula/ alijs in domib⁹
per homines puros effecta q̃ꝫ hic ꝑ xp̃m.
quoꝝ ſi nullus eſt deus ꝑ hoc indubitan
ter nec ex ſimili xp̃s. Et vt de grandi hiſto
riarũ aceruo pauca colligã/obijcit nobis
iudeus Helizeũ qui filiũ ſunamitis defũ/
ctum ſua in domo viuificauit. iiij. Regũ
iiij. Et q amplius obſtupeſces/ſol⁹ oſſiũ
ſuoꝝ contact⁹ in cadauer humanũ aĩam
ſimul et vitã ꝑfudit ibidẽ. xiij. Opponit
nobis arrianoꝝ ſecta/ſuſcitatã in cenacu
lo tabitã ꝑ Petꝝ Actuũ. ix. Et aliũ in por
ticu templi curatũ. Act. iij. Nec mireť hec
xp̃ian⁹. cũ pollicit⁹ ſit xp̃s dicẽs. Qui cre/
dit in me opera que ego facio faciet ꝛ ma
iora horũ faciet Joh. xiiij Ex ſi q̃s dixerit
vt dñs Armachan⁹ de. q. ar. li. ij. ꝛ ca. vltio
Et ſicut Nicola⁹ de lyra ponit vbi ſupra
q Petrus aut alter/ non ideo deus ꝑ hec
miracula cõuinciť. quia nõ propria ꝛ im/
peratiua virtute vt xp̃s/ſed inuocãdo orã
doqꝫ ꝑegit. id facile reuelliť Vmbrã nãqꝫ
petri ꝛ heliſei oſſa ꝛ ſudaria pauli/ñ oraſ/
ſe/certum eſt. vmbra tamẽ petri ꝛ ſudaria
pauli etiã abſentis/ certũ eſt opẽ ſalutife/
rã preſtiterũt languẽtibꝫ Actuũ. ix. ꝛ vt di
ctũ eſt Helizei oſſa vitã ſepulto cadaueri
refuderũt. Nunq̃d inſuꝑ orauit xp̃s mira
cula faciens fleuit ꝛ in ſeipſo turbatus eſt
Joh. xi. Sciebã inquit pater q ſemꝑ me
audis. Deinde gentiles ydoloꝝqꝫ culto/
res/de ſuis miraculis/celebres nobis in/
gerũt hiſtorias. quorũ multa complexus
eſt Valeri⁹. li. i. ca. de miraculis. Narratqꝫ
Tarquiniũ cotem nouacula ſecuiſſe. ꝛ ve
ſtalem virginẽ/cribrũ aqua tybris imple
uiſſe. Cõmemorat et hoc idem cum alijs
Aug. x. de ciuitate dei. ca. xvi. Suetoni⁹
quoqꝫ tranquill⁹. li. de. xij. ceſarib⁹ Veſpa
ſianũ imꝑatorẽ refert cecũ illuminaſſe. et
alterius debile crus ſolo calcis tactu ſoli/
daſſe. Joſephus p̃terea ſecundo antiqui/
tatũ ab alexandro macedone/ pamphili/
cũ mare fuiſſe diuiſum narrat. ſicut a moi
ſe rubrũ. Pro his vide ſi libet Bragõ. vbi
ſupra. Ad extremũ mirabiles artiũ magi/
carũ effectus quis nõ audiuit. lege in lite
ris Exo. ca. viij. de magis pharaonis. Et
q̃ð vrgentius eſt vide phitoniſſam. Sa/
muelis prophete vere ſuſcitatricẽ. ꝑut lit
tera ſonat primi Regũ. xxviij. ca. Et aug.
opinatur in epiſtola ad Felicianũ. Et po
nitur in gloſa ordinaria primi Regũ. ca.
allegato ¶ Quis ergo nõ deſiſtat xp̃m eẽ
deũ cõcludere ex miraculoſis opibus. cuꝫ
hec audiat videat ꝛ ꝑpendat ¶ Magna A
vtiqꝫ. R. p. difficilis ꝛ ꝑplexa hec queſtio
eſt vbi de verorum a falſis miraculorũ di
ſcretõne tangitur. et eam a doctoribus/ꝑ
raro funditus euacuatã reꝑimus. Nimi/
rum ſi ad me altior peruenerit q̃ꝫ aut inge

nio tenui comp̄hendere valeā /aut arido
breuiq̄ʒ ſermonis eloq̄o complecti. Dicā
tamen aliq̄d ne de ſilentio noſtro gaude/
at ſuper nos inimicus. ¶ Et teneam⁹ in
primis/nullū proprie ⁊ vere dictū miracu
lum ab alio q̄ʒ a deo poſſe creari/ qm̄ ſol⁹
eſt qui ſup oēm cauſarū naturaliū curſuʒ
⁊ ordinē dn̄atur. Non p̄iudico tamē pri/
uilegio humanitatis xp̄i ſingulariſſimo.
Neq̄ʒ enī demonioꝝ/neq̄ʒ angeloꝝ/neq̄ʒ
tpate cōplexionis/nec aſtroꝝ nec huma/
ne imaginis/ quaſi miraculoꝝ factricem
Auicenna.iiij.ſui de anima poſuit. Tāte
virtutis ſunt/vt vel creet̄ aliq̄d/ vel abſq̄ʒ
certo cauſarū naturaliū concurſu formet̄.
q̄ʒuis plerūq̄ʒ tā ſecreto celeriq̄ʒ fiat motu
hmōi cauſarū applicatio/ q̄ actio que na
ture eſt miraculo deputetur/preſertim ab
indoctis ⁊ in philoſophia ceteriſq̄ʒ artibꝰ
parū eruditis. ¶ Amplius ſcire ꝯuenit q̄
ſicut apud hoīes moris eſt q̄ in atteſtatō
ne litteraꝝ/ſigillū appendit̄ vel apponit̄
ſignum propriū/non aliter de⁹ miraculo
rū verorum opatōeʒ veluti ſigillū ⁊ ſignū
propriū inducit in robur veritatis illius
quā iubet credi ⁊ nulla vnq̄ʒ inuocatōne
miraculoꝝ conditor ſit vel erit in ope mē
doſo/quin reclamet et quin p ſcripturas
ſacras/p prophetias/p reuelatōeʒ vel alit̄
illam falſitatē non eſſe credēdam edoceat
Deus enim veritas eſt.ſeipm̄ negare non
poteſt. Multorū ſiquidē ⁊ inter alios (vt
opinor) Auguſtini ſentētia fuit/ deum p
malos nōnunq̄ʒ mirabilia operari.⁊ hoc
non vt ſit falſi teſtis/abſit.ſed in damna/
tionē tam illius qui facit/ tam illorū qui
ſeduci ⁊ erroribus excecari meruerūt. Et
quēadmodū dicunt de antixp̄o ad ꝓbatō
neʒ electoꝝ. Vn̄ ap̄ls ſine caritate mōtes
poſſe trāſferri nō.negat p̄ie Chorin.xiij.
Et de nouiſſimo die aiebat xp̄s Multi di/
cent mihi in illa die. Dn̄e nonne in noīe
tuo ꝓphetauimus.⁊ in noīe tuo demonia
eiecimus.et in noīe tuo virtutes multas
fecimus? Et tūc cōfitebor illis/ q: nunq̄ʒ
noui vos Math.vij. Et de phitoniſſa/ et
Juda ſatis cogens eſt argumētū. ¶ Nec
ita q̄ʒuis ſe haberet q̄ p mendaces mira/
culi autor eſſet de⁹. nunq̄ʒ tamē ſigillum
propriū ſic falſari/nunq̄ʒ eo abuti in mē/
dacio ſineret/quin ⁊ reclamaret ⁊ cōtradi
ceret. Alioquin q̄uo eidem crederet̄ plus
q̄ʒ pricipi qui falſarias lrās ſigillo ſuo cō
ſignari ſcienter ⁊ abſq̄ʒ vlla cōtradictōne
pmitteret? ¶ Ex his quātū eſtimo videre B
poſſumus/credendā eſſe in xp̄o diuinita
tem.quia deus ipſe ad huius rei affirma/
tionē/autor fuit miraculi hodierni/ cete/
rorūq̄ʒ plurimoꝝ. Et deus nō ſolū nō re/
clamauit/ꝓhibens ne talibus crederet̄. ſʒ
per os omniū prophetarū ⁊ gentiliū ſibil
larū/hec oīa longe ante predicta ſunt/lau
data ⁊ approbata. Sup hoc legat dn̄m.
Armacanū qui vult/ ī tribus p̄mis de.q.
armenicoꝝ. Et Nico.de lyra.in queſtione
cōtra iudeos. Scotū.q.ij.pl̄. Et Bragō.
vbi ſupra. Et ſup oēs Aug.in illo quē cō
ſtituit de ciui.dei dicī. ¶ Cum igit̄ aſſerūt
increduli/facta ab hoībꝰ puris miracula.
negabimus ſi de principali autore fiat aſ
ſertio/ſi de miniſtro miraculi dicūt dūta
xat/fatebimur. Neq̄ʒ enī eos audiendos
puto.qui in om̄ibus hmōi hiſtorijs/fidē
negant Inciuilis equidē grauiſq̄ʒ teme/
ritatis eſt/alteri nō adhiberi illā quā ſibi
rōnabilem preſtari vellent credulitatem.
¶ Subinde cum ſciſcitātur a nobis.cur
nō deos pari modo affirmam⁹? apta ē ex
premiſſis reſponſio Jlla quippe mirabi/
lia/vel non adhibita ſunt ad aſtruenduʒ
diuinitatē in facientibꝰ ſicut de prophetꝫ
ap̄lis ceteriſq̄ʒ viris iuſtis conſtat Vel ſi
hoc aliqui neq̄ſſimi ⁊ demonū familiares
execrabili ſupbia rapti intenderint/deus
palam cōtradicit.tum p ꝓphetas ⁊ reuela/
tōnes.tum p naturale dictamē inſitū inſi
nuans nō eſſe credendū deoꝝ pluralitatē
cōclamanſq̄ʒ oēs deos gentiū demonia/
magoſq̄ʒ ⁊ ariolos execrans ¶ Vides iu
dee cur dān̄aberis/antixp̄o miracula faci
enti adherēs.⁊ chriſtian⁹ ſaluabit̄ chriſtū
cōfitens miracula opantem. Affert ⁊ oſtē
dit vterq̄ʒ ſignū regis ſummi. ſed illi tāq̄ʒ
falſario/p diuinas ſcripturas cōtradicit̄.
multiplex iſti ſupaddit̄ ꝓphetaꝝ approba
tio. ¶ Res igit̄ tota ad hoc redit/q̄ mira/
culū xp̄i hodiernū ceteraq̄ʒ/ſcripturaꝝ au
toritate addita ⁊ alijs circūſtantijs/ſigna
ſunt ⁊ argumenta ſue diuinitatis.ſuffici/
entia quidē pro fide gignenda fouēda at
q̄ʒ nutrienda/niſi affectōis obſtet puerſi/
tas/propterea dicebat. Opera que ego fa
cio teſtimoniuʒ perhibent de me. Et niſi
opera ego feciſſem que nemo alius fecit/
peccatū non haberēt. Ratio quia iam nō
credendū fuiſſet ipm̄ eſſe meſſyam quem

prophete pronũciauerũt talia fa turũ mi
racula. Tamẽ illa argumẽta euidentia eẽ
non ponimus fidei. Itaqꝫ iam nõ crede/
remus ſed ſcirem⁹ Iam donũ mercesqꝫ fi
dei euacuaret. Iam (vt bonauẽtura argu
it.iij.ſen.diſti.vij.) totus orbis xp̃o credi/
diſſet. Apl̃os inſup qui miraculis inter/
fuerunt. impoſſibile fuiſſet de fide plusq̃
de queſtiõe euidẽte vel mõſtrata dubitaſ/
ſe. dubitauerũt tamẽ et vacillauerũt in ho
ra dominice paſſiõis/in qua etiã miracl'a
coruſcabãt. nam petre ſciſſe ſunt. terra tre
muit/ſol obſcuratus eſt ⁊c̃. Recordari eti
am poterãt hodierni miraculi qd̃ factum
fuit vt paraliticus ilico ſurgeret ⁊ tolleret
grabatũ ſuum ⁊ iret in domũ ſuã. ¶ Sci
ens libensqꝫ multa pretereo quia non eſt
op⁹ fidẽ quaſi nouellã/ ſcrupuloſe diſcu/
tere/quã tot ſanctiſſimi/ viteqꝫ integerri/
me viri/ cõſtantiſſima aſſertõne etiã vſqꝫ
ad mortes duriſſimas cõfirmarũt. Nec oĩ
no miraculis innitamur ſcientes iudeos
increpatos a chriſto. Generatio praua et
adultera ſignũ querit Math.xij. Et p̃me
Corin.xiiij. Apl̃s talia infidelib⁊ dari in
ſignũ ait/non fidelib⁊. Quãobrem ſi etas
noſtra/fidei ⁊ moris inops/ miracula ha
beat icredulitat̃ noſtre ſigna ſunt. ⁊ dãna
tõis (niſi melioremur) ĩdicia. Porro de ar
tibus magic̃ hoc ſub compẽdio habeto/
te: ſ̃m copioſam Guilh. pariſienſ̃ traditõ
nem/ꝙ in figuris ⁊ ſculpturis imaginib⁊
caracteribus ſignis impreſſionib⁊ verbis
carminib⁊ ⁊ in ceteris quib⁊ vtunt̃ malefi
ci/nulla virtus eſt penit⁹ qualẽ predicãt.
ſed hec ſingula/demones fieri docẽt/tãq̃
ſacrificia quandã diuinitatẽ ſibi ineſſe p
fitentia. necnõ tanq̃ ſignũ propriũ et ſi/
gillũ/ſui pacti rememoratiuũ/ quo adhi/
bito/pacta que ꝓmiſerit deus adiplent.

A **Poſtquã terne ca/**
lumnie incredulorũ ſup miraculo ſoeuã/
gelij hodierni miſterio/vtrũqꝫ reſpõſum
eſt/ accipite ſi placet triplicẽ ex his conſi/
deratõem ¶ Prima quẽadmodũ iudeorꝝ
principes ⁊ p̃lati/ex ignorantia ſue theo/
logie/xp̃m eis promiſſum negauerũt. mi
raculaqꝫ abiecerũt. propter qd̃ remittebat
eos xp̃s ad ſcp̃turas dicẽs. Scrutamini
ſcripturas ille eñi teſtimoniũ ꝑhibent de
me Io.q̃nto. Simili modo ex ignorãtia
noſtre theologie/multi etiã vt verendũ eſt

de p̃elatis/antixp̃z ſuſcipiẽt. eidẽqꝫ ⁊ mi
raculis ſuis adherebũt. Ex ſi ita eſt immo
q᷑ ita eſt certiſſime cõſtat illos antixp̃i p̃/
curſores eſſe potiſſimos/q̃ ſtudiũ theolo
gie qd̃ eſt ſcrutiniũ ſcripturarꝫ impediũt.
aut eius ꝓmotõem implere ſicut tenẽtur
deſpiciũt ¶ Secunda cõſideratio. Ex ad
hoĩs alicui⁹ canoniſatiõem/aut cuiuſpiã
doctrine autoriſatõem/inſufficiẽs eſt per
ſe/miraculorꝫ oſtenſio. niſi in canoniſan/
do/vite ſanctitas irrep̃henſibilis indicet̃
niſi inſuper doctrina approbãda/vere fi
dei nullatenus aduerſari cenſeat̃. Mali
quippe miraculis vt iudas alij coruſcãt.
Hanc ob cãm inter ceteras ne boni viri q̃
taliũ autores nõ ſunt petõres reputẽtur.
Cum dicat Auguſt. ſup Ioh. Vos dei fa
mulos nõ miracula. ſed ſola caritas facit
Aliã notauit cauſam Bonauẽtura.ij.ſen.
vbi prius/vt boni facere miracula parui
pendẽt cum malis hoc cõueniat Vñ xp̃s
apl̃is. Nolite inq̃t gaudere ꝙ ſpũs vobis
ſubijciũt̃. gaudete autẽ ꝙ noĩa veſtra ſcri
pta ſunt in celis Luce.x. Culpabilis ẽ ita
qꝫ nimia videndorꝫ aut faciendorꝫ mira/
culorꝫ cupiditas/⁊ nõnunq̃ in ſupſtitio
nẽ traducit ⁊ errorẽ ¶ Tertia ꝯſideratio
Artes magice/ad quas aſtronomie ⁊ me/
dicine maxima ꝑs ſpectat/ rõnabilit̃ ſub
intermiatione mortis vetite ſunt. nõ iđo
ꝙ in illis demones adorant̃ ⁊ tanto dam
nabilius quãto ꝑ verba diuina ⁊ oratões
ſacras hmõi cultus exercet̃/quinetiã ideo
ꝓhibite ſunt q᷑ fides ſalubris/has per ar
tes impugnat̃ quaſi ꝑ ſophiſticas q̃ſdaꝫ
argumentatões que apparentiã verorũ
miraculorũ gerũt. exiſtentiã vero nullam
habent. vt falſa/aut ſi vera ſint non illam
quã pretendũt ⁊ approbatõe ſua deficiãt
¶ Hacten⁹. R. p. hereticis reſpõdimus q̃ D
contumaciter altercant̃ diuinitatẽ in xp̃o
nõ poſſe cõcludi ꝑ ſacrã euãgelij hodier/
ni hiſtoriam. Nec ꝑ peccatorũ dimiſſiõꝫ.
nec ꝑ reuelatõem cogitatõnũ/ nec poſtre/
mo ꝑ miraculorꝫ opatiõem. Nunc rurſus
ad euangelicã domuꝫ noſtrã reuertamur
et pio cordis ſtudio collaudemus primo
xp̃i clementiã. quia leſe maieſtatis reum ⁊
peccatorũ catenis vinctũ cõfeſtim abſol/
uit. ⁊ nos ſimilit̃ abſolui poſtulemus. ¶
Cõtremiſcam⁹ reuereamurqꝫ ei⁹ ſapiam ⁊
p̃ntiaꝫ/quia occultiſſimarꝫ etiã cogitatõ
nũ inſpector eſt vt in euãgelio audiuim⁹.

Hinc Boetius. Magna nobis eſt ſi diſſi
mulare nõ vultis neceſſitas indita ꝓbita
tis:cum añ oculos agitis iudicis cuncta
cernẽtis Erubeſce queſo illa cernente deo
pagere a quibꝫ deſiſteres hoĩe inſpiciente
Habeat apud te tantũ honoris et timorꝫ
dei vultus/quantũ viri. Ceterꝫ humi/
liemur ſub potẽti manu dei chriſti ꝛ ĩ no
ſtris neceſſitatibꝫ eam inuocemus.penes
quã reſidere omnẽ egritudinẽ corpalium
ꝛ ſpũalium curationẽ inſpicimꝰ. Fugia/
mus deniqꝫ malorũ cõſortia.aĩaduerten/
tes quoniã paraliticꝰ poſt curatõem ſece/
dere a blaſphematoribꝫ iudeis ꝛ in domũ
ſuam pergere iuſſus eſt. Uade inquit.ꝛc̃.
Atuero firmo pede ambulantẽ inſpectã/
tes amici quid putas egerũt? Greſſum ſi/
ſtunt ſtupore attoniti/nec aſpectui ꝑmo
bene credũt.defigunt in eo oculos ꝛ heſi/
tant ne falſa ludãtur imagine totũqꝫ vidẽ
do pererrant. In re cognita tandẽ ruunt
amplexus ſtringũt pectꝰ ꝛ marcidis olim
manibus oſcula figũt. Interea autorem
ſanitatis ac modũ queritant. quo cõper/
to/chriſti maieſtas in celũ attollit.ꝛ exa
turari vidẽdo audiendo gratulãdoqꝫ nõ
poſſunt Ita inq̃t euangeliſta vt admira/
rent oẽs ꝛ honorarẽt deũ dicentes/ qꝛ nũ
q̃ꝫ ſic vidimꝰ Demũ paraliticus q̇ turbaꝫ
ſuam vix ſubijt.domum ſubijt.tñ memor
quia poſt curatõem ſuã ſibi xp̃s impaue/
rat dicẽs Uade inq̃t in domũ tuã qȯ fuit
thema.tanq̃ꝫ eidem in his verbis/vt te ſa
num cõprobes ꝛ roboratũ penitus vade.
Uade in hac fortitudine tua Judicũ.vi.
Luce.xvij Uade quia fides tua te ſaluũ
fecit.vt in vijs ñ excubes ſub diuo expoſi
tus.vade in domũ Uade in domũ tuã.ij.
Regũ.xiiij.qm̃ dñs erit ꝓtectio ꝛ obũbra
culũ dei ab eſtu.ꝛ in ſecuritatẽ ꝛ in abſcon
ſionẽ a turbine ꝛ pluuia Uerba ſunt Jſa.
Jſa.iiij Deniqꝫ alieno ne te cibes mẽdici
tati deditus/ ſꝫ vade in domũ tuã nõ alie
nam ſed tuã Prouer.ꝛ hoc.v. Subtrahe
pedẽ tuum de domo proximi tui.ꝛ.xxvij.
Domũ fratris tui ne igrediaris in die af/
flictiõis tue/contra illos qui diſcũt pene/
trare domos/ ad modũ impudicarum vi
duarũ quas reprobat apoſtolus pria ad
Thimoth.v. Et q̇ ab afflictis proximis
dona petũt vt in ocio laute viuãt.ſpreto/
res illius moniti. Pane tuo veſcere liber
eris.ꝓphice benedictõis exptes q̃ dicitur.

Labores manuũ tuarũ quia manducabis
beatus es.ꝛc̃. Et hec quidẽ de ſenſu hiſto
rico tanq̃ꝫ fundamẽtalia dicta ſint. Su
ꝑaddamꝰ allegoricũ ſenſum/ſm quẽ/ do/
mus noſtra eccl'iam ſignare dicebat Et fi
at oratio exhortatiua ꝛ in eccl'iaſticos ne/
gligentes inuectiua. Inter ſeuiẽtes tur
bidoſqꝫ aerearꝫ poteſtatũ ac ſpũalium ne
quiciarꝫ inſultus/ inter crebra periclitan
tis mundi diſcrimĩa/ ſummꝰ architector
Jeſus domũ ſtruxit eternis baſibꝰ ſtabili
tam/q̇ euntibꝫ in ipſam eſſet in domũ re/
fugij/in aſilum protectõis tutiſſimũ.ꝛ ex
tra quã imminet certus interitꝰ Huic do
mui/eccleſie nomẽ indidit/cuius funda/
mentũ eſt petra fidei ſolidiſſima/nec infe
ri porte aduerſus eam ꝑualebũt Math.
xvi. Deſcendit pluuia hereſum. venerũt
flumina errorũ.irruerũt venti ꝑſecutõnũ
in domũ illam ꝛ nõ cecidit. Fundata enĩ
erat ſupra firmã petram Math.vij Hanc
deſcribit Salomon edificatã a ſapientia
ſeptemqꝫ columnis exciſam.q̇ ſunt ſeptẽ
ſpũſſancti dona ſeu virtutũ vniuerſitas.q̇
bus fulcita ſubſiſtit. Ceterꝫ paraliticus
prout audiſtis in hanc domũ iubet acce/
dere/vade inquit Jeſus in domũ tuã. Et
q̇s iſte paraliticus. R̃.p. Sane genꝰ hu/
manũ/ quod ꝑ originalis criminis paraly/
ſim/ſenſu vere credulitatis/ꝛ bone opera
tionis motu priuatũ eſt.ita vt domũ hãc
ſuam/ ꝑ ſe neq̃ret ĩgredi . niſi eidẽ primũ
ſanitas cõferretur.qua preſtita ꝑ ſaluato
tem animarꝫ Jeſum/tulit grabatũ vetuſte
legis in quo nõ erectũ erat ſed proſtratũ/
depreſſum. nihil enĩ ad ꝑfectum adduxit
lex Hebreorũ ſeptimo. Dehinc in domũ
ſalutifere credulitatis ꝛ noue cõuerſatõis
que domus eccl'ia eſt introiuit. Sed ꝑ
pende qm̃ ꝑ prius nudat ſynagoge tectũ
quia primitus velata ſcripture veteris mi
ſteria reſerãtur ꝛ ita a quatuor defert ante
chriſtũ/quia ꝑ quatuor euangeliorꝫ volu
mina/ad xp̃i cognitiõeꝫ inclinat. Quã/
uis autẽ domus iſta/ ſit generaliter omĩ/
um in vna vera xp̃i fide coadunatorũ/vſi
tatori tamẽ nomĩe illorꝫ quaſi antonoma
tice dicit/quos duces in ea cuſtodes ꝛ ſpe
culatores ſummꝰ paterfamilias inſtituit.
Unde eos et non ſic paſſim alios eccleſi/
aſticos appellamus. Ad iſtos preſens cõ
uertenda eſt oratio vt ſoliciti ſint in ſuaꝫ
eccleſie domũ ꝑgere.ne ex ipſorꝫ abſentia

domui detrimentũ incumbat. Quib⁹ in/
trogreſſis/officio triplici eos fungi neceſ
ſe eſt vt ſint ſpecl'atores. vt ſint patres ſeu
paſtores vt ſint ianitores. ¶ Speculato
res ſiquidẽ ad explorandũ inſidiasq; de/
clinandũ Ezech. iij. ꝛ. xxxiij. Fili hominis
ſpeculatorẽ dedi te domui iſrael Sequit᷑
ſi ſpeculatoꝛ viderit gladiũ venientem/et
nõ inſonuerit bucina/ et populus ſe non
cuſtodierit/ꝛ venerit gladius ꝛ tulerit de
eis animã. ſanguinẽ eius de manu ſpecu
latoris requirã. Metuenda nimis ꝛ eccle
ſiaſticis ſpeculatoribus formidanda hec
cõminatio. cui ſimilis habetur. iij. Reg. ij
Cuſtodi virũ iſtum qui ſi lapſus fuerit/
erit anima tua pro anima illi⁹ ¶ Deberẽt
inſup ianitores eſſe ad claudendũ ſapien
terq; aperiendũ inſtar xpi. q̃ e templo tanq̃
ianitoꝛ eiecit vendẽtes ꝛ emẽtes/q̃ ꝛ alibi
ſe eſſe hoſtium aſſerit p quod ſi q̃s intro/
ierit ſaluabit᷑. ¶ Amplius eos eſſe conue
nit patres ſeu paſtores ad fouendũ gregẽ
ſpũaliterq; paſcendũ Jo. vltimo. Simõ
amas me paſce agnos meos Et mat. xxiiij
Fidelis ſeruus ꝛ prudens quẽ conſtituit
dominus ſup familiã ſuã vt det illis cibũ
in tempore. ¶ Sed heu q̃ verſa omnia:
Vade nũc precoꝛ in domũ eccleſie/ circũ/
duc pauliſper oclos. ꝛ in locis aliq̃b⁹ quẽ
ibi ſpeculatorẽ/qualẽ ianitorẽ. qualẽ de/
niq; paſtorẽ inueneris manifeſta. Vidi/
ſti? Quid ſtupes? Quid attonitis oculis
ſtas? Scio proꝛſus/ ſcio. qꝛ horrenda te
monſtroꝝ imago ꝛ abominandũ deſola/
tõnis portentũ exterruit. Nã velut prela/
ti abſceſſerint aditis ariſq; relictis. vt ma
ro ait/in coꝝ loca ſubiſſe intuit⁹ es. Cecã
ignorãtiã pro exploratore. Timidã igna
uiam pro ianitore. Rapacem ſeuiciã pro
paſtore. O miſerabiles ꝛ ſufficientib⁹ nũ
q̃ lachrymis deplorandas/ noſtre dom⁹
vices ¶ Ecce in p̃mis q̃ peſſima oĩm ex/
ploratrix ſtatuta eſt ignorãtia/q̃ ꝛ temeri
tate preceps eſt ꝛ elatõe turgẽs Grecũ enĩ
puerbiũ eſt vt ait Hiero. in ep̃l'a de melchi
ſedech Ecce enĩ impitia cõfidentiã/erudi
tio timorẽ cauſat. Si exurgant hereſes ſi
puerſaruꝫ dogmatũ gladij iacian᷑. ſi erro
res cuneatim erũpant/nõ clanget bucina
nõ os aperiet/ceca quippe eſt/nec ab ini/
micis ſecernit amicos/arma nõ videt ad/
uerſa/nec vexillorũ ſigna cognoſcit. Hinc
fit vt ſimplices ꝛ plerũq; litteris ſeculari/
bus/inflati a peſtiferis erroꝛib⁹ rapiãtur.
ſeducãtur obꝛuan᷑. Quot putas hãc ob
cauſam hereticos eſſe de his qui ſpecie te/
nus in eccl'ia conuerſan᷑. Horreſco mẽo/
rans/hoc vita mõſtrat/ voces hoc ſacrile/
ge indicãt/q̃s inter vina epulas ꝛ ꝯuiuia
impudẽter euomunt. Illic ſub ioci ſpecie
hereſes effundũtur cũ nullus in fidem ca
dat iocus Ubi cõtra theologos/tot; itur
ſententijs ꝛ irriſorijs interrogatiõib⁹. Eo
tunc de ſacris bonis diſputat᷑ vt in tẽpus
noſtrũ vere inciderit illõ Perſij de roma/
nis. Poſt prandia querũt romã de ſatur
quã dia poemata narrant Theologia ab
eis ſtultilogia noĩatur. ꝛ que ſola aut pri/
cipalis in arce locari debuerat: tanq̃ ſpecu
latrix ſagaciſſima ꝛ in cõparatõe ei⁹ queuis
alia ignorantia dari poteſt/ in ima deijci
tur/calcatur/reputat᷑ probrũ ingens. q̃ne
tiã ſi fama nõ mentit᷑/ prelatoꝝ nonnulli
(quod vix credere auſim) ſtulticie palam
arguunt homines theologie operã impẽ
dentes. quaſi ipſa res ſit fatua. inutil'. fan
taſtica. theologic⁹ inquũt. ergo fantaſtic⁹
O nefandas diabolicaſq; voces ꝛ pditiſ
ſimis autoribus ſuis ſimillimas. O pu/
trida oꝛa/ferro cauteriſanda. que tã ſpur/
cidum verbũ expuerũt. Iſta certo nõ irri
ſio eſt. ſed mera blaſfemia. ꝛ hec igne et fer
ro exterminãda eſſent. pſertim in p̃latis q̃
de neceſſitate ſalutis fidem explicite ſcire
dñt pſuadere inſup ꝛ ꝯtra hereſes ſi pullu
lãt acrit᷑ ſapient᷑q; ptegere. Tremẽda hec
talib⁹ vera tñ ſentẽtia Neq; enĩ domũ ſuã
prudenter inſtituiſſet xp̃s. niſi ad illi⁹ con
tra hereſes vaſtatrices tuitionẽ quoſdam
obligaſſet. Quos autẽ alios ex officio ma
gis aſtrictos reperies? Potẽs ſit (inquit
apoſtolus de ep̃o)hortari in doctrina ſa/
cra ꝛ eos qui cõtradicũt arguere. ad Titũ
primo Probat hoc durãd⁹. iij. di. xv. Au
dent tamen coꝝ aliqui(put fertur)a theo
logie ſtudio hoĩes deterrere. O fides o re
ligio. Et miramur igit᷑ ſi eccl'iaſtica dom⁹
pturbat᷑. ſi ſpirituali tempaliq; incommo
do quatiat᷑. quãdo e ſpecula theologiam
precipitant et in eius locũ domina igno/
rantia ſublimat᷑: propterea inq̃t ipſa Ca
ptiuus duct⁹ eſt popul⁹ meus quia nõ ha
buit ſcientiã Iſa. v. Sciam loq̃tur ſpũa/
lem diuine legis/nõ animalẽ ꝛ mundanã
que aut iudicare de porcis(ſicut ait Anti
ſiodoren᷑) aut de pecunijs numerandis

et extorquēdis/ſolerter ſolet diſſerere In
ſpiritualibus aūt ceci ſunt ait veritas. du
ces cecoꝝ/ nimirū ſi ambo in foueam ca/
dunt. Et etate noſtra/ nimis heu veꝝ eſt
prophete vaticiniū. Speculatores eius
ceci omnes. Iſa. lxvi.

B **Tres ſecundū hoc**
de theologie cōtemptu ⁊ eiectiōe a ſpecˡa
elicio ꝯſideratōes ¶ Prima In ecclˡiaſti/
ca domo/ in qua vnius corporis mēbra
ſumus ſcḋm apoſtolū in epˡa hodierna ſi/
mile eſt ſi theologia odio habeat̄ aut eijci
atur/ quēadmodum ſi membra hominis
in oculos cōiurarent/ eoſqꝫ extinguerent
vel vt Eſopus refert/ velut ſi ventrē homi
nis vſqꝫ ad exinanitionē ſine cibo digere
re permitterēt. Ex ſi homo tūc ꝑiclitatiōi
vicinꝰ eſſet. quid de eccleſia coniecturādū
eſt: veſtrū ſit iudiciū Theolologia quip/
pe ecclˡiaſtici corꝑis oculꝰ eſt. ⁊ venter etiā
ſpirituales cibos glutiens. coquēs. et in
cetera membra delegans ¶ Secunda cō
ſideratio In eccleſiaſtica domo/ maioris
eſſet meriti qui theologiā foueret ⁊ eaꝫ in
populis lucem abundare faceret/ ꝙ̄ ſi in/
ſtitueret aduocatos ⁊ medicos/ qui gratꝭ
pauperibꝫ patrocinia medicaminaqꝫ tri/
buerent ¶ Miraris forſan ſed perſpicua
eſt ratio. Eligibilius enī preclarius atqꝫ
diuinius eſt animaꝝ ꝙ̄ corpoꝝ indigen/
tijs ſuccurrere. que quante ſint/ cogitare
ſtupor eſt/ ex quo liquide conſpicimus/
ꝙ̄ alti meriti ſit/ recto vt fieri decet fine. nō
queſtuoſo. nō ambitioſo. ipſi theologie
ſtudium impēdere/ precipue in tāto eius
odio/ tantaqꝫ penuria ¶ De theologia lo
quor/ nō que ad verboſam ⁊ ſophiſticam
loquacitatē et chimerinā neſcio quā ma/
thematicā redacta eſt. ſed que metit fidem
moreſqꝫ cōponit Et ab aliq̇bus forte nō
minoris meriti iudicaret̄ ſe in hoc ſtudiū
deuouere/ ꝙ̄ ſine eo religionē ꝓfiteri Hic
tamē nihil aſſero ¶ Rurſum eadē ex radi
ce dilucidū eſt/ ꝙ̄ friuola ſi nō potius ini/
qua nominet̄ iudicanda ſit quorundā in
fideliū opinio qui in regiōe ecclˡiaſtice do
mus/ ſcientiā adinuentionū humanarū
audent aſſerere ipſi theologie preferendā
niſi fortaſſe inquiūt vel in locis vbi publi
ca viget hereſum dogmatiſatio. ita videli
cet/ quaſi ſacre ſcripture nullū aliud ſit of

ficiū ꝙ̄ patentiū hereſum extirpatio. ⁊ nō
etiā mores cōponere/ erigere ſpem ad ce/
leſtia/ diſcernere inter peccata/ oīmes hu/
manas inſtitutōnes ad diuine legis line
am corrigere fidem inſuꝑ iam plantatam
ne euellat̄ aut errorū zizanijs miſceat̄ ob/
ſeruare. quoniā verū eſt metricū illud Nō
minor eſt virtꝰ ꝙ̄ querere parta tueri Hec
autē et cōſimilia ſapientie officia/ ſi ꝑcla/
riora ſint/ et viris domus eccleſiaſtice re/
ctoribus digniora. ꝙ̄ aſſiduos litiū diſce
ptationū qꝫ tumultus ſuꝑ rebus innume
ris audire/ ⁊ ſcḋm cerimonias quaſdā ⁊ in/
numeras conſtitutōnū ambages/ cauſas
circūuoluere/ iudices vos ꝯſtituo. hoc pa
cto ſi prius ad memoriā reduxerim illud
apoſtoli ad Corin. vi. Secularia igitur
iudicia ſi habueritis contemptibiles qui
ſunt in eccleſia illos cōſtituite ad iudicā/
dum ¶ Tertia conſideratio. Per ſcienti/
as humanas/ tꝑaneo ecclˡiaſtice domꝰ re/
gimini/ curā tantā impendere/ vt ſpūalis
gubernatio pene deſeratur/ videt̄ nō me/
diocris occaſio diminuēde tꝑalitatꝭ Cur
ita: Quī ſublato fundamēto cui tꝑalitas
innitit̄ ⁊ ob quā cumulatius abundauit.
edificiū ruinā pati, neceſſe eſt Quāobrem
hoc in loco recordari placet illud quod a
volerio libro. vij. ca. ij. ſapienter dictuꝫ ab
anaxagora predicat̄ ipſis athenienſibus
Videte inquit ne dum celum cuſtoditis
terrā amittatis. Verto ſententiā. Videte
eccleſiaſtici/ nedum terrā cuſtoditis celuꝫ
amittatis Agnoſcitis per hoc ꝙ̄ pernicio
ſa res eſt theologiam e ſpecula eccleſiaſti/
ce domus eijcere. ¶ Sed expecta/ om/ D
nia nōdum audiſti/ neqꝫ enim tantūmo/
do pro ſpeculatore poſita eſt ignorantia
verū etiam parte in aliqua domus/ vide/
bis ſtantem pro ianitore mundanā timi
ditatem vel timidā ignauiam/ praua vti
qꝫ ⁊ ineptiſſima hoſtiaria/ quia nec diui/
num honorem/ nec domus ſalutē in ape/
riendo claudendo ve perpendit/ ſibi ſatis
eſt dum placeat mundo. Veniunt indo/
ciles pueri vagi. moribus incompoſitiſ/
ſimi. Affirmant ſe alto claroqꝫ ſanguine
progenitos/ familiares regum/ ducumqꝫ
amicos. miſcent cum precibus minas di
cuntqꝫ cum Abimelech Iudicum nono
Cōſiderate ꝙ os vīm/ et caro veſtra ſum
Quid agit nr̄a hoſtiaria: Moribꝰ nomi
ſuo ꝯgruis vtit̄. formidat tremit. ⁊ vt ꝟbo

ſatyrico vtar/ ad mote trepidat arū dinis
vmbrā nil auſa negare. Tales ad celſas ec
cleſiaſtice domus ſedes euehit/ atqꝫ illam
implet ꝓpheticā maledictōem. Dabo pue
ros principes eoꝝ ⁊ effeminati dn̄abunt
eis Iſa. iij. Hi ſunt qui aſcēdert de domo
regis in domū dn̄i hieremie. xxvi. Et qui
velut Ozias eccl'iam violenta ptāte ſub/
intrant. ij. Paralipp. vi. Sed qui pares
ſunt in culpa reformidēt ne ſimili aut de/
teriori pena plectātur. ¶ Aſt alij qui iani/
tores ſunt optimi heliſeū imitent. de quo
Eccl'iaſti. xlviij. ſcriptū eſt. In dieb⁊ ſuis
nō ptimuit principē. ⁊ in potentia nemo
vicit illū/ nec ſupauit eum verbū aliquod
ſupple deprecatōis aut cōminatōis/ non
inſcij ꝙ petere docet qui timide negat.
Dicet fortaſſis intra ſe tacit⁹ aliquis fie/
ri iſta oportere ꝑ qualitate tempoꝝ. vt ec
cleſiaſtice domui corroboratio maior ac/
cedat. quaſi iſta ſcilꝫ genus ſuſtentamen/
tum ecclie dei ſint. nō xp̄s. Eccl'iam mihi
crede ſuſtinēt. fulciūt ⁊ decorāt/ nō lōgus
famulantiū ordo in morē decurtatoꝝ. nō
faleratoꝝ equoꝝ numeroſitas/ nō aucu/
pium. nō venatio. nō taloꝝ vſus. nō mere
tricū. ſed ſancti mores. humilitas/ religio
pietas/ pudicitia/ ſcripturarūqꝫ cognitio
Et quāto eccl'iaſtica domus a pluribꝫ im
pugnatur/ tāto ſanctioribꝫ exemplis regē
da eſt/ et ſcandaloſis promotōibus min⁹
⁊ min⁹ occupanda. ¶ Occurrūt apud ho
ſtiariā noſtrā alij hoīes ſi nō beſtie ſed po
tius ſpurciſſime nominā de ſunt abiectiſ/
ſimi/ ſpurciſſimi/ viliſſimi/ qui volunt in
trare ſecreta domus ac inde timeri ait ſa/
tyricus/ qbus notū eſt illud eiuſdē. Char⁹
erit verri. i. peſſimo homini q̄ verrē tem/
pore quo vult accuſare pt/ ꝓpter quod iſti
ſcortoꝝ ⁊ mulierclaꝝ conqſitores ſunt ar
gumentatōnū ⁊ alioꝝ quos effari pudet
ne pudicas aureſ polluā ſummiſtratores
Ad qd? vt prurientē dn̄oꝝ ſuoꝝ libidinē
expleāt/ imo irritēt ⁊ ſuccēdāt. Quare ſic?
vt inde cari habeant/ ament/ timeantur.
Quid vltra? Iſti ad bn̄ficia diabolica pe
tunt ingreſſum. petūt cum iniqs portio/
nem/ et eo importuni⁹ ⁊ impudenti⁹ quo
parua eis merita ſuffragātur. ¶ Subeūt
alij hoīes ſceleratiſſimi/ bonoꝝ crimiato
res. q̄ cōiuratōes ꝯtra eccleſiaſticā domū
fieri audacibꝫ mēdacijs aſſerūt/ vt ſoli in
uigilare/ ſoli rēpublicā ꝯſeruare iudicent

vt perinde ſublimia dignitatū ſcādāt lo/
ca. Hoſtiaria vero noſtra/ tales. ⁊c. ſed lin
guā cōpeſco. Scio de qbus loquor. Qui
vez dixerit accuſator eſſet inqt ſatyricus.
Non autē illud nouū eſt. Habes. i. Ma/
chabeorū/ qualr venerūt viri impij ex iſrl'
et alchimus cū eis/ qui volebat fieri ſum/
mus ſacerdos. ⁊ accuſauerūt pplm apud
regem. Sequit. Alchimū cōſtituit rex in
ſacerdotiū. Et vtinā nullos mō alchimos
haberem⁹. Reuerēdiſſimi. p. nō ſic. pfecto
nō ſit ſonātiſſima eccl'ie dom⁹ tuba/ pari/
ſien. vniuerſitas cōpulſa ſilere fuiſſet/ nō
talem in ſuis deliberatōibꝫ paſſa eſſet ca/
lumniā. Sileo de apertione ⁊ vſu clauiū
in vtroqꝫ foro. curie ſcilꝫ ⁊ conſcie/ nec de
collatōne ſacramentorū loquar qꝛ nullis
vnqꝫ verbis/ nullis eloquētie viribus/ ne
Tullius quidē exprimeret eos q̄ in hac ꝑ
te abuſus fiunt. ¶ Poſtremo cernite qs
in eccl'iaſtice domus locis plurimis pa/
ſtor locatus eſt. Nunqd ambicioſa rapa/
citas. Fortiſſime deus/ talē e terris abijce
peſtem. ſeua eſt/ crudelis/ atrox/ horrida/
inſatiabilis/ truculenta. Credis eā oues
paſcere. erras. Expoliat/ rodit/ vorat ene/
cat. ⁊ leuiſſima occaſiōe ꝑ fulminatōes ex
cōicationū foras mittit. Suorū inſup ſa
tellitū turbis magna voce Terentianū il/
lud in de chyra inculcat. ſedulo te moneo
⁊ hortor ne cuiuſqꝫ te miſereri quin ſpoli
es/ mutiles laceres quanqꝫ nact⁹ ſis. Audi
re tamē debuerat Tiberij ceſarꝫ reſcriptū
boni paſtoris eſſe tondere pecus/ non de
glubere. Suetonius lib. iij. Quāto ſati⁹
tutiuſqꝫ fuerat nō habuiſſe paſtorē. Sic
irato Ioue/ fabuloſis ranis hydra tranſ/
mittit. Sic pficiunt agnis lupi/ ceruiſqꝫ
leones. Et formidādū eſt ne ad hāc iram
pctā nr̄a deū ꝯcitauerit q̄ regnare facit hi
pocritā ꝓpt pctā ppl'i Iob. xxxiiij. Hec ābi
tioſa rapacitas illa eſt q̄ redditus eccl'iaſti
cos diripit. ⁊ q̄ gratꝫ miſtrare debuerat. vi
li pcio ꝯpare ꝯpellit. obaudiēs xp̄o iubē/
ti. Gratꝫ accepiſtꝫ gratꝫ date. Mat. x. Face
tiſſiā āt in h̄ loco ſꝫ mordaciſſiā eſt amb.
Ref. Nemo inqt gratꝫ dat. qꝛ nemo gratꝫ
accipit. ¶ Iſta ſe dn̄aꝫ reputat eorū q̄ in ec
cleſia ſunt. puētuū n̄ admiſtratricē. ꝯ apl'i
cā diuinaqꝫ ſn̄iaꝫ. i. Cori. iiij. Sic nos exi
ſtiet hō vt miſtros xp̄i/ ⁊ diſpēſatores mi
ſterioꝝ dixē. Prelatoꝝ itaqꝫ ē. idoneoſ ad
diuinū ſuitiū eligere. qbꝫ ſic electꝫ ꝑ modū

acceſſorij ⁊ pro ſua ſuſtentatōe cōpetunt
tēpales fructus nō eligentibꝫ ꝑlatis. Ex q̄
probat tamē ꝓbatiſſima deductōe duran
dus. iiij. ſententiaꝝ diſt. xxv. prelatos nul/
lam ſuꝑ venditōne hm̄ōi reddituū habe/
re licētiā. nullā a ſymoniaca prauitate ex/
cuſatōem. ¶ Nūc igiť ⁊ eccl'iaſticā domū
quādo talibꝫ monſtris repleta eſt ſpera ꝑ/
ſperari. Spera viros eccleſiaſticos / apō
principes ſeculi decetero honorādos eē.
⁊ nō potiꝰ abiectiſſime qū abiectiſſime vi
uunt cōculcādos. Nā quos ad reuerentiā
maximā ⁊ propriaꝝ hereditatū largitōeꝫ
induxit docta humiliſqꝫ ſcītas. Mira/
rer ſi nō ꝑ oppoſitū ſtulticia/ſuꝑbia. rapa
citas/nequicia/ad irriſionē eoꝝ indigna
tionēqꝫ ꝓuocent/⁊ ad retrahēdū datrices
manꝰ ſuadent. Cur inquiunt dabimꝰ? Ut
ſcꝫ iſti lautiſſima fuſione inebrienť. luxu/
rient/voluptatibꝫ omībus impudentiſſi
me demergātur/vt omē eoꝝ ſit ſtudiū alie
ne pudicicie inſidiari/opes fraudibꝫ a po
pulis rape. et deniqꝫ deteriores eē omībꝰ
hoībus. Sꝫ ve ſubditis qꝛ quicq̄d deli/
rant reges/ plectunť achiui ait Oratius.
¶ Satis ſuꝑqꝫ ſatis. R.p. ad eccl'iaſtice
domus euerſionē erat cecā ignorantiā in
ſpecula/mundanā timiditatē in ianua/ ā
bitioſam rapacitatē ſuꝑ paſcua collocare
k ¶ Sed heu nunq̄ꝫ ſolitariꝰ eſt male ſortꝫ
aduentus. Sed vt recte terētianꝰ laches
conq̄ritur/venit aliō ex alio malū/ rūpit
ecce interī in eccl'iaſticas ſedes furens di/
ſcordia/ꝑtinaciſſimaqꝫ diſſenſio. At cum
ipſis miſeriaꝝ oīm cumulꝰ effundiť. Dici
neq̄t quātas aīarū ſtrages/q̄ve diſcrimia
q̄t odia/q̄les plagas ſecū aduexerit. Nam
dū finis eſt/fit in dies ſeuior/⁊ vix eſt qui
ſue depulſioni diligēter intēdat. Ignorā
tia neſcit. humana timiditas non audet/
ambitioſa rapacitas nō curat/q̄ꝫq̄ꝫ enim
intenſa rapacitas (qꝛ de illa loquor) totū
ꝑ fas vl' nefas occupare deſiderat/mauult
tamē (iuxta decretiſtarū regulā) ꝑtem ha/
bere etiā iniuſte/q̄ꝫ toto iuſte priuari. Ita
qꝫ crudel' ⁊ materne pietatis expers/ hor
rende intonat illō. iij. Reg. iij. Non mihi
nec tibi ſit/ſed diuidať/proh dei et hoīm
fidē/que vocū īpietas eſt? Que iſta demē/
mētia/q̄lis crudelitas? Uach q̄ꝫ triſti ma/
lignoqꝫ ſidere nati ſumꝰ/vt q̄d viuimꝰ in
tuētes mala domꝰ noſtre/ nec obſtamus?
Que tanta in hoībꝫ inhūanitas ⁊ barba/
ries/vt in eaꝫ in feſto diſſidiorū tumultu
pax non queratur? En quo diſcordia ciues
ꝑduxit miſeros inq̄t maro. Expecta pau/
liſper ⁊ nō dico odioſum ſed capitale cri/
mē erit de vnienda reſartiendaqꝫ eccleſie
domo verbū facere. Adeo res in malo lo/
co ſita eſt. adeo nō miſereť omīpotens/de
ſperatōni ꝓxima miſereať inq̄t. ¶ At pu/
tas miſerebiť deus? et hoc impetrabit cer/
uix noſtra/ et cor cōtumax. que tot malis
preſſa ⁊ obruta/nō deijciť. nō humiliatur
nō ad dn̄m ꝯuertiť. Monſtra ſi potes q̄t
ꝓceſſiones orōeſqꝫ generales/ ad diuine
miſericordie imploratōeꝫ celebrate ſunt/
q̄ indicta ieiunia. q̄lis ad extremū moruꝫ
emēdatio? Relege tamē ſingl'as in biblia
de iudeis hiſtorias. ille te docebūt ſi neſcꝫ
nunq̄ꝫ eos a tribulatiōibꝫ ⁊ ſciſmatibꝫ q̄s
plurimas perpeſſi ſunt fuiſſe liberatos. q̄
uſqꝫ in ſacco ⁊ cinere hūiliarenť. quouſqꝫ
orōnuꝫ generaliū ⁊ ieiuniorū frequentia
diuinā placarēt offenſam. Ita eſt prīa ⁊ re
cta pacis adipiſcēde via. potiuſq̄ꝫ ꝑ indi
gnam potentiū ꝓmotionē aut martē ſan
guineū. iij. Reg. xij. Non aſcendetis neqꝫ
bellabitis ꝯtra frēs veſtros filios iſrael. re
uertať vir in domū ſuā. vulnꝰ eni antea fo
mentis ſuauioribꝫ tentandū eſt. q̄ꝫ viuam
ferro carnē reſecare. ne obtingat illō Lu/
cani. exceſſit medicina modū. ¶ Sed per
viſcera mīe dei nr̄i miſereamī tādē q̄cūqꝫ
poteſtis ⁊ debetꝫ atqꝫ ſuccurrite. Ite in ve
ſtrā eccl'ie domum ⁊ molli pectore p̄ijſqꝫ
ocul' deſolatōꝫ eiꝰ inſpicite. accingimi ve/
lociť ⁊ viril' generoſiqꝫ aī robore. ad defen
ſionē eiꝰ ex aduerſo ꝯſurgite. Audete tādē
aliq̄d veſtra ꝟtute dignū qō oīs etas cele
bret. qō faciat vos fama ſuꝑ ethera notos
qō ad vltimum eterna vos felicitate coro
net. ¶ Difficile eſt fateor. ſed tēdit ī ardua
virtꝰ. Aderitqꝫ auxiliator dn̄s mox vt bo/
na ceperitis. Sin autē. rōem date q̄ pacto
de eccl'ia viuitis. cur talētū a dn̄o diſpen/
ſandū ſuſcepiſtis. Nulla hic vulnera tole
randa ſunt nulla mortꝫ. Et hec tn̄ ſi exige
renť. ꝓ gregis ſalute ſubeūda erāt. Excuſa
tio nulla eſt ſi veſtris opibꝫ. īmo nō veſtrꝫ
ſed xp̄i. ſi honoribꝫ fictis. ſi caducis ſedibꝫ
in tāto viuentiū ⁊ mortuorū diſcrimie ꝑci
tis. Mea quidē opinio q̄ꝫ hi q̄ ꝑ negligen
tiā veſtrā in inferno purgatorio ve torq̄n
tur. acerrima vos lamentatōne ante iudi/
cem expaueſcendū exaudiendi accuſant/

et inculpant. Et quo fugietis cum vindi
cta aduenerit/infelicisſimi qualiter horrẽ
das dei viuentis manus euadere cõfiditꝭ
pditisſimi hominũ? O hominũ inquam
pditisſimi qualiter euadere confiditis?
L ¶ Atuero timeo ne incaſſum verba fiant
ne abſentibus ꝛ ſurdis/et (vt grecũ eſt ꝓ/
uerbium) aſino lyra tangať Et quãdo ſic
eſt vendãt rapiant/ lacerent/ diſſentiant/
pu gnent piurent/ ꝛ eccľiaſticã domuꝫ pi/
culis expoſitã deſertãqꝫ relinquant /et ita
hercle relinquũt plurimi ꝛ in alias domꝰ
ſe transferũt. propterea obſurdeſcũt eccľie
clamoribꝫ/doloribꝰ ꝛ erũnis. ¶ Et in q̃s
domos abierunt. ſi interroges reſponde/
rem(ſi res iſta laſciuie pateret)ipſos advi
ſendas poetaꝝ domos emigraſſe ¶ Quoſ
dam apđ Uirgiliũ pꝛio eneidos in temu
lam eolij ventoꝝ regis domũ Et hi ſunt q̃
aſſiduis ſupbie flatibus tumẽt/ vel vt euã
gelico exẽplo vtar. q̃ arundo ſunt vento
agitata aut qui nauiculã petri in hoc mũ
do ſali vaſto turbine illidunt ſcopulis/et
in rapidos ſciſmatum fluctus obuoluũt
peneqꝫ demergunt ¶ Alij apud Ualeriũ
flaccũ in argumanticon male iocundam
ſpurcide veneris domũ frequẽtant. q̃ libi
dinibꝫ obſcenis immerſi/ illas deſparatarũ
libidinũ vel voluptatũ voces egerũt Exi/
guũ ꝛ cum tedio eſt tẽpus vite noſtre. Ue
nite igiť fruamur bonis q̃ ſunt/ nõ nos p̃
tereat flos tpis/coronemꝰ nos roſis añq̃ꝫ
marceſcãt/ nullũ ſit pꝛatũ qđ nõ ptrãſeat
luxuria noſtra. Sap. ij ¶ Quoſdã ſuſci/
pit ouidiꝰ li. iij. metamoꝛ. In atrã domũ
luminẽtis meridie/ q̃ bonoꝝ laudibꝫ in/
tabeſcũt ꝛ nequnt cũ eis q̃cq̃ꝫ pacifice loq̃
Beñ. xxxij. Siĉ es ſauli q̃ nõ rectis oculꝭ
aſpiciebat Dauid. primi Reg. x ¶ Parte
qꝫ collocat idẽ Ouidiꝰ li. xi. in ſapoꝛifera
in habitis ſomni domo q̃ cũ fatuis virgi
bus doꝛmitauerť oẽs ꝛ doꝛmierũt ¶ Ab
eodẽ introduciť ps altera in egenã marci
de famis domũ. li. viij Quos auri ſacra fa
mes macerat ꝛ exangues reddit. ſpqꝫ aui/
dis faucibꝫ auꝝ hiãtes. qꝛ nõ impleť aua
rus pecunia Eccľiaſt. v. ¶ Incolũt non/
nulli apđ ſtatiũ. the. li. vij. Ferreas cruẽti
martis edes. De quibꝫ dici pt illđ. ij. Ma
chab. ix. Bella nutriũt ꝛ ſeditões mouẽt.
Cõtra q̃s pſal. impcať. Diſſipa gentes q̃
bella volunt ¶ Alijs placet ſtrepidula lo
quacis fame domus Math. xi. Qui cum
athenienſibꝫ ad nil aliud vacant. niſi au/
dire aut dicere aliquid noui. Act. xvij. Et
vt Naſo ait. milia rumoꝝ ꝯfuſaqꝫ verba
volutant ¶ Demũ quod mireris q̃buſdã
in electõne infernalis curialiũ furiaꝝ ꝛ ve
re infernalis domus eſt Metamoꝛ. iiij. et
eneiđ. vi. Quibꝫ apta eſt vox illa Job In
fernus domꝰ mea eſt Job. xvij ¶ Poſſem
et in alijs poetaꝝ domibꝫ eccľiaſticos vi/
ros oñdere cũ truci poliphemo Aneiđ. iij
Cum ſeuo lichaone metamoꝛph. i. Cũ fu
re caco. Eneidos. viij. Cum ſacrilego bu
ſyride. Tragedia Senece pꝛia et vltima.
Cũ eſtuante vulcano. Eneidos. viij. Et
in laboꝛinto Dedali Metamoꝛ. vij Cuꝫ
ſemiſero minotauro. Et ita de plurimis
iuxta moꝛũ merita. ſed omittamꝰ. Nõ eſt
ſobꝛia res in tam vaſta ꝛ tremenda eccľie
tempeſtate/operoſe fabuloſa conquerere.
¶ Cõmonuiſſe ad extremũ ſuffecerit ec/ M
cleſiaſticos viros/domꝰ ſue neglectoꝛes/
vt ſiq̃d in eis paterne virtutis eſt/ ſiq̃d vi
uifici dei. ſiquid ad deũ timoꝛis vel amo
ris/ſi vlla deniqꝫ moꝛtis eternoꝛũqꝫ incẽ
dioꝝ recoꝛdatio/ vnuſquiſqꝫ protinꝰ reſi
piſcat redeat acceleret/ audiatqꝫ myſticis
verbis inuitantẽ xpm ad curã huius do/
mꝰ precipuã Uade inquit in domũ tuam
Dicere xpm credito. Noli iuſtũ cõtemne/
re/dñs ſum/quia precipio vade. Luce. xi.
Dicebat centurio dñs militũ. Dico huic
vade. ꝛ vadit ¶ Et ſi pudet o hõ preceptꝭ
hoim obedire. ſaltem obediẽter pare deo
Dehinc extra ne ſis ſed fungere dato tibi
officio/ ꝛ vade in domũ tuã Nã oñdit fm
aplĩ ſententiã epm eẽ domui ſue bñ p̃po/
ſitũ. i. Thy. iij Exẽplo Joſeph q̃ guberna
bat creditã ſibi domũ Beñ. xxix. Et. ij. pa
lippo. xxix. dicebat Ezechias. Mundate
domũ domini patrũ veſtroꝛũ. Sequitur
Sacerdoti ingreſſi ſunt templũ domini
vt ſanctificarent illud. Et vtinam verus
eſſet ſermo iſte etate noſtra/non ita pollu
erent domũ domini. ¶ Ad extremũ debꝫ
ad hoc allicere pꝛopꝛietatꝭ ratio/quia nõ
in externam ſed tuã domũ mitteris. Ob
hoc Geneſis triceſimoſeptio dicebat Ja/
cob ad Laban. Juſtum eſt aliquãdo vt
etiam prouideã domui mee Et eccleſiaſti
ci debent pꝛouidere vt non fiat domꝰ oꝛa
tõnis domus negociatõnis Johan. ſecũ/
do. Ne de domo pie ſanctitatis vere inter
rogetur illud Hierem. ſeptimo Nunquid

ſpelunca latronum facta eſt domus iſta:
Et alibi Quid eſt q̄ ſeruus meus facit in
domo mea ſcelera multa? Ne inſup male
dictõis illius ſit particeps Ve q̄ opulen/
ti eſtis in ſyon ingrediẽtes pompatice do
mus Hierl'm Amos. vi De quib⁊ Oſee. ix
Eijciam eos de domo mea Per oppoſitũ
bonis iuſtisq̄ʒ eccl'iaſticis ⁊ domũ eccl'ie
ſm rectã regiminis regulã introeũtibus/
pollicet dominus Iſa. lvi Letificabo eos
in domo orõnis mee/ hic in p̄nti p̄ gratiã
⁊ bone conſcie tranquillitatẽ. ⁊ in futuro
per gloriam ⁊ celeſtis domus felicitatem
Quã nob p̄ſtare dignet ⁊c. Amen

Finit ſermo matutinalis

n **Sequitur collatio**
eiuſdeʒ ſermonis de reliquis duabus do/
mibus ſcilʒ proprie conſcientie/ ⁊ celeſtis
glorie.

AD impialem ſummi regi's do
mum/ fidẽter vadim⁹ immu
nitatis egentes: ſi nõ eam de
decoro errore polluẽtes vio/
lauerim⁹. violata q̄ppe imu/
nitas. imunitatis locũ ñ relinq̄t Violãt ãt
eam q̄ eam quocunq̄ʒ vicio ſordidatã aſ/
ſerũt contra prophetãtis oraculũ/ domũ
tuaʒ domine decet ſanctitudo in longitu
dine dierum. Quis vnq̄ʒ locus. R.p. dei
electior ſingulariorq̄ʒ domus fuit q̄ʒ Ma
ria/ quam ſi decet ſanctitudo in longitu/
dine dierum: nullus procul dubio vite dies
nulla hora a ſanctitudie ſecluditur Hoc
ipſum pia credulitate confitentes ad hãc
domũ refugij vnanimes occurramus oc/
currentes veneremur/ venerãtes implore
m⁹/ implorãtes ſalutem⁹ dicẽtes Aue ma
ria Vade in domũ tuam vbi prius

Idcirco tranſſum/
ptionib⁊ metaphoriſq̄ʒ/ predicantes vti/
mur: quatinus noua/ minus faſtidiat va/
rietas ⁊ a cognitis/ ad apprehendẽda ma
gis ignota ſubnectet ⁊ ſubleuet Quia enĩ
nobis (exempli gratia) domus materia/
lis ſenſu quotidianoq̄ʒ vſu maꝯie cogno
ſcitur. p̄ illius ſilitudinẽ quaſi p̄ vehicu/
lum aliq̄d in occultarum rerum ſcʒ conſciẽtie ⁊
glorie cõprehenſionẽ/ facili⁹ eleuamur
Hec me cõſideratio p̄mouit/ vt poſt litte
ralẽ thematis noſtrã, domũ de ea poſtmo
dũ p̄ allegoriã tanq̄ʒ de eccleſia differerem
multis quidẽ verbis ſed pro rei magnitu
dine ac etiam dignitate indigniſſimis vel
pauciſſimis. Nunc q̄r in me eadẽ cogita/
tio eſt ſicut pollicitus ſum de adeũda. or/
dinanda ornandaq̄ʒ conſciẽtie domo trã
quillior ſermo tranſcurrat q̄ ad noſipſos
nos reuocet retorqueat atq̄ʒ reuerberet Re
cto ſiquidẽ ordine poſt incitatõem ad re
gimen eccleſie. de exhortatiõe cõponende
conſciẽtie orditur oratio/ q̄r (vt apoſtol⁹
ait prime thimo. iij.) Si quis domui ſue
p̄eſſe neſcit/ quomodo eccl'ie dei diligen/
tiã habebit. Eiſdẽ vero verbis quib⁹
preceptor meus dñs cameracẽſis/ tracta/
tum ſuũ de anima exorſus eſt. incipe vete
rũ tradit autoritas/ diuinũ illud fuiſſe ap
pollinis oraculũ. Noſce teipſum Inde eſt
illud Iuuenalis. E celo deſcendit gnoti.
ſe. ayton. figendũ ⁊ memori tradendũ pe
ctore. Huic cõformis eſt perſij monitio.
Tecũ habita vt noris q̄ʒ ſit tibi curta ſup
pellex. Et iterum Nec te queſiueris extra.
Hanc eandemq̄ʒ ſententiã thema noſtrum
ſi ad mores deflexerĩs inſinuat Nempe q̄d
aliud eſt dicere. vade in domũ tuam q̄ʒ ha
bita tecum. teq̄ʒ ip̄m cognoſce? Sunt
itaq̄ʒ plurimi qui a ſemet longe peregri/
nãtur/ et vt hiſtrionum/ paraſitorumq̄ʒ
mos eſt nullibi rarius q̄ʒ in domo p̄pa
moram faciunt/ nullibi moleſtius Mira
bile dictu. Eos citius in alia quauis regi
one q̄ʒ apud ſeipſos reperies/ modo p̄ cu
rias diſcurſant cum adulatõne/ ambitio
ne detractione/ nunc inter muliercularuʒ
greges volutãtur cum libidine. frequen/
tiſſime vero inter auri argenti ve cumu/
los incedũt/ ductrice cupiditate nauigãt
Maria/ aera preteruolant/ humi repunt
prout ſtimulantiũ curarum varietas trãſ
uerſos precipitauerit Qui apud ſe ſi que
ratur illud habebitur Ruf. prouer. ſepti/
mo Non eſt vir in domo ſua Horum qui
libet vt in domũ ſuam erat nec ſe deſerat/
monendus eſt per vocem chriſti ſalutife/
ram. vade in domũ tuam At quidã for o
ſitan oppoſitõnes hominũ/ volunt ine/
pta extortaq̄ʒ appellatõne domũ dici/ im
mo vide queſo q̄ʒ aptiſſima ratione. Me
miniſti opinor queadmodũ philoſoph⁹
in polit. libro primo capitulo primo cõ/
munitates inſtitutur⁹ diffiniuerit domũ